herpy

DRZEWOŁAZY

Yurimaguas Poison Frog

Ameerega hahneli

Ameerega hahneli to mały, aktywny za dnia drzewołaz o długości 17-22 mm, z jasnymi pasami po bokach i niebieskim brzuchem, żyjący w ściółce lasu deszczowego na dużej części nizin Amazonii. Samiec przenosi kijanki do płynącej wody, a kijanki wymagają prądu w wodzie. Gatunek jest pospolity w naturze, ale rzadki w hodowli.

Rodzina: Dendrobatidae Dawna nazwa: *Epipedobates hahneli; Dendrobates hahneli*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**17-22 mm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**6-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las deszczowy**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**50 × 50 × 50 cm** D × S × W dla 4 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**23-25 °C**
Temperatura w nocy	**19-21 °C**
Wilgotność	**65-90%**
Woda	**Miska z wodą** głębokość 1-2 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady i małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Dojrzałość płciowa	**7-12 miesięcy**
Liczba jaj w zniesieniu	**6-33**
Czas do wyklucia	**4-16 dni**
Okres larwalny	**55-65 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Pilnuje jaj i nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Ameerega hahneli (Boulenger, 1884) to mały drzewołaz. Samce mierzą 17-19 mm, a samice 19-22 mm od pyska do kloaki. Grzbiet i kończyny są brązowe, drobno ziarniste, z czarnymi plamkami lub bez nich. Boki są czarne i ograniczone od góry wąskim białym lub kremowym pasem biegnącym od pyska do pachwiny. Brzuch jest niebieski z czarnym siateczkowatym wzorem, a na spodzie przednich kończyn, wewnętrznej stronie podudzi i w pachwinach występują żółtopomarańczowe plamy. Istnieje kilka form lokalnych, np. 'Nauta', 'Varadero' i 'Yumbatos'.

Gatunek nosił wcześniej nazwy *Dendrobates hahneli* i *Epipedobates hahneli* i bywał mylony z *Ameerega picta*. To, co dziś nazywa się *A. hahneli*, może obejmować kilka gatunków; *Ameerega altamazonica* został już wyodrębniony. Nazwa gatunkowa upamiętnia kolekcjonera Paula Hahnela.

Podobnie jak inne gatunki z rodzaju *Ameerega*, *A. hahneli* ma w skórze alkaloidy, które zwierzęta w naturze pozyskują ze stawonogów zjadanych w pokarmie. Osobniki z hodowli, które nie dostają tych stawonogów, nie są toksyczne. Zwierzęta odłowione z natury uważa się za słabo toksyczne: myj ręce przed kontaktem i po nim i nie dotykaj oczu ani ust.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Występowanie i środowisko

A. hahneli występuje na nizinach zachodniej i północnej Amazonii w Brazylii, Boliwii, Peru, Ekwadorze, Kolumbii, Wenezueli, Gujanie, Gujanie Francuskiej i Surinamie. Miejscem typowym jest Yurimaguas nad Río Huallaga w północnym Peru.

> **Naturalny zasięg:** Brazylia, Boliwia, Peru, Ekwador, Kolumbia, Wenezuela, Gujana, Gujana Francuska i Surinam.

ŚRODOWISKO

Gatunek żyje w nizinnym lesie deszczowym na dnie lasu, często przy opadłych liściach palm, gałęziach i małych prześwitach w lesie. Jest aktywny za dnia, a nocą kryje się w niskiej roślinności. Jest pospolity na większości obszaru występowania, ale rzadki w krajach Gujany. Klimat nizin Amazonii jest ciepły i wilgotny przez cały rok, z niewielkimi wahaniami temperatury. Utrata lasów jest zagrożeniem lokalnym, ale populacja jako całość jest stabilna, a gatunek nie jest zagrożony.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Ameerega hahneli* jest ograniczona, a wymagania mogą się różnić między poszczególnymi formami i możliwymi gatunkami kryptycznymi. *Ameerega trivittata* żyje w tej samej części Amazonii i jest lepiej poznany w hodowli. *Ameerega bassleri* żyje w chłodniejszym lesie u podnóża gór i ma inne wymagania.

Terrarium o wymiarach 50 × 50 × 50 cm (długość, szerokość, wysokość) wystarczy dla małej grupy czterech dorosłych osobników. Podwójne dno, z którego nadmiar wody spływa przez gąbkę filtracyjną do małej rynienki z przodu, zapewnia, że podłoże jest zawsze zdrenowane; rynienkę opróżnia się tak, by stało w niej najwyżej 1 cm wody. Podłoże przykrywa się grubą warstwą liści, np. dębu i magnolii, a na wierzchu układa się gałęzie, korę i torebki nasienne. Urządź terrarium korzeniami, kilkoma małymi bromeliami i roślinami o szerokich liściach, takimi jak *Epipremnum*. Pokrywa musi mieć siatkę, żeby powietrze nie stało w miejscu.

TEMPERATURA

Ameerega hahneli potrzebuje 23-25 °C w dzień i 19-21 °C w nocy. Świetlówki umieszczone poza terrarium mogą dostarczać zarówno światła, jak i potrzebnego ciepła. Powyżej 28 °C istnieje ryzyko stresu; chłodź wentylatorem i dodatkowym zraszaniem. Nie ma zimowania, ale trzymiesięczna pora sucha jest częścią rozmnażania (zob. Rozród).

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 65-90 %. Zraszaj ręcznie lub używaj systemu zraszającego trzy razy dziennie wodą z odwróconej osmozy, najlepiej z niewielką domieszką wody z kranu (około 15 %), i pozwól warstwie liści lekko przeschnąć między zraszaniami, żeby nie tworzyła się pleśń. W porze suchej zraszaj tylko raz, rano. Powietrze nie może stać w miejscu.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Zawsze musi być dostępna odrobina wody, np. w rynience drenażowej lub w płytkiej misce z 1-2 cm wody. W porze suchej nie opróżnia się rynienki, żeby zwierzęta nadal miały dostęp do wody.

Kijanki wymagają płynącej wody i giną w stojącej wodzie w ciągu 2-3 dni. Dlatego samiec nie znajduje w zwykłym terrarium miejsca do złożenia kijanek i nosi je na grzbiecie, dopóki nie zginą. Kijanki odchowuje się w małym akwarium z filtrem lub pompą wytwarzającą słaby prąd (zob. Jaja i kijanki).

Czytaj więcej: Odchów kijanek

OŚWIETLENIE I UVB

Oświetleniem mogą być świetlówki lub LED o spektrum odpowiednim dla roślin, przez 10-12 godzin. UVB nie jest konieczne; słabej żarówki UVB (strefa Fergusona 1) można używać, jeśli są kryjówki, w których zwierzęta mogą schronić się przed światłem.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Podstawowym pokarmem jest mała muszka owocowa (*Drosophila melanogaster*). Dorosłe osobniki biorą też dużą muszkę owocową (*Drosophila hydei*), ale często ją pomijają, bo jest dla nich trochę za duża. Podawaj jak najbardziej urozmaicony pokarm: równonogi, skoczogonki, mszyce i drobne owady odłowione latem siatką na łące. Karm co drugi dzień taką ilością, jaką zwierzęta zjedzą w ciągu około godziny. Przy każdym karmieniu oprósz owady karmowe kompletnym preparatem wapniowo-witaminowym dla drzewołazów i podawaj dodatkowo witaminę A raz lub dwa razy w miesiącu; dwa razy, jeśli zniesienia stają się słabsze.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek jest aktywny za dnia i naziemny, ale najbardziej aktywny wcześnie rano oraz późnym popołudniem i wieczorem; przez resztę dnia jest bardziej płochliwy. O świcie i o zmierzchu samce nawołują niemal bez przerwy długą serią krótkich pisków; nawoływanie godowe składa się tylko z trzech tonów. W nocy zwierzęta siedzą na szerokolistnych roślinach wysoko w terrarium. W naturze samce są terytorialne, ale w terrarium gatunek dobrze czuje się w grupach, bez oznak agresji ani między samcami, ani między samicami. Drzewołazów nie powinno się brać do ręki; podczas sprzątania przenoś je czystym szklanym naczyniem lub małym pojemnikiem.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice są nieco większe od samców, a nawoływanie samca jest najpewniejszym sposobem rozpoznania płci. Samce zaczynają nawoływać w wieku około siedmiu miesięcy, a pierwsze zdolne do rozwoju zniesienia pojawiają się około roku po metamorfozie. Parę najłatwiej uzyskać, odchowując razem małą grupę młodych osobników.

GODY I KOPULACJA

Gatunek łatwo się rozmnaża, jeśli temperatura, wilgotność i zdrowie zwierząt są w porządku. Naśladuj porę suchą od grudnia do lutego, z tylko jednym zraszaniem dziennie, a następnie porę deszczową od marca do listopada z pełnym zraszaniem. W porze deszczowej zwierzęta rozmnażają się bez przerwy.

JAJA I KIJANKI

Samica składa 6-33 pigmentowane jaja w warstwie liści lub w pustym pojemniku po kliszy leżącym na podłożu, do 2-3 zniesień w miesiącu w porze deszczowej. Samiec pozostaje przy jajach i je chroni. W naturze samiec przenosi kijanki do strumienia lub kałuży z płynącą wodą. W terrarium ich nie składa, dlatego jaja wyjmuje się kilka dni przed wykluciem i umieszcza na szalce Petriego z kilkoma kroplami wody, aż kijanki się wyklują. Następnie przenosi się je łyżeczką lub pipetą do małego akwarium z filtrem lub pompą dającą słaby prąd, odrobiną drobnego żwiru, liśćmi dębu i dużym kamieniem jako wyjściem na ląd. Co tydzień wymieniaj połowę wody, żeby było dość tlenu. Kijanki jedzą tylko tabletki z algami, a nie zwykły pokarm dla ryb. Grzałka nie jest potrzebna przy temperaturze pokojowej około 19 °C.

METAMORFOZA

Wyklucie następuje po 4-16 dniach. Kijanki przechodzą metamorfozę w małe żabki po około dwóch miesiącach, zależnie od temperatury wody. Cieplejsza woda daje szybszy wzrost, ale często też problemy, bo kijanki rosną za szybko. Młode niemal zawsze opuszczają wodę, mając jeszcze ogon, więc obserwuj je, gdy pojawią się przednie kończyny, i zapewnij łatwe wyjście na ląd.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode przenosi się na pierwszy miesiąc do prostego, wentylowanego plastikowego pojemnika, żeby łatwo było je obserwować. Wilgotność powietrza powinna tu wynosić 80-95 %. Po miesiącu ogon znika, a barwy zaczynają się wybarwiać. Młode mogą jeść tylko bardzo małe owady karmowe: najmniejsze skoczogonki, mszyce i podobne, aż do

wieku około trzech miesięcy; potem biorą też małą muszkę owocową. W wieku trzech miesięcy przenosi się je do terrarium takiego jak dla dorosłych. Od około szóstego miesiąca stają się za dnia bardziej płochliwe, tak jak dorosłe.

Zdrowie i częste błędy

Nie ma opisów chorób dla tego gatunku, więc obowiązują typowe problemy drzewołazów:

- Kijanki w stojącej wodzie giną w ciągu kilku dni.
- Zbyt wysoka temperatura i stojące powietrze, które powodują stres i pleśń.
- Chytridiomikoza (*Batrachochytrium dendrobatidis*). Nowe zwierzęta trzyma się na kwarantannie przez co najmniej sześć tygodni.
- Niedobór wapnia i witamin, zwłaszcza witaminy A, który powoduje słabe kości, słaby wzrost i słabe zniesienia.
- Brudna woda i bakterie w misce z wodą.

Długość życia w niewoli nie jest udokumentowana; liczba w ramce jest szacunkiem na podstawie gatunków pokrewnych. Skontaktuj się z weterynarzem znającym się na płazach, jeśli zwierzę przestanie jeść lub chudnie.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.